

ПОВІДОМЛЕННЯ про підозру

м. Івано-Франківськ

«20» лютого 2024 року

Старший слідчий в ОВС слідчого відділу Управління Служби безпеки України в Івано-Франківській області підполковник юстиції Жовнірович Олег Володимирович, розглянувши матеріали досудового розслідування у кримінальному провадженні № 22016090000000113 та встановивши наявність достатніх доказів для підозри особи у вчиненні кримінального правопорушення, відповідно до ст. ст. 36, 42, 276, 277, 278, 279 КПК України, -

ПОВІДОМИВ:

Волкову Любомиру Ігоровичу,
18.08.1991 р.н., українцю, уродженцю та
zareestrovаному в Івано-Франківській
області, м. Коломия, вул. Марії
Слободівни, буд. 1, кв. 1, громадянину
України, раніше не судимому -

про підозру у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого:

- ч. 1 ст. 111 КК України, тобто у вчиненні державної зради, а саме: діянні, умисно вчиненому громадянином України на шкоду суверенітету, територіальній цілісності та недоторканості, обороноздатності, державній безпеці України; переході на бік ворога в період збройного конфлікту, наданні іноземній державі, іноземній організації або їх представникам допомоги в проведенні підривної діяльності проти України (в редакції Закону № 1183-VII від 08.04.2014, № 1689-VII від 07.10.2014).

Фактичні обставини кримінального правопорушення, у вчиненні якого підозрюється Волков Л.І.

Положеннями статей 1 та 2 Основного Закону України – Конституції України визначено, що Україна є суверенною і незалежною, демократичною, соціальною, правовою, унітарною державою, суверенітет України поширюється на всю її територію, яка в межах існуючого кордону є цілісною і недоторканою.

Відповідно до частини 1 статті 17, частини 1 статті 65 Конституції України захист незалежності, суверенітету та територіальної цілісності України є справою всього Українського народу та обов'язком громадян України, а на території України забороняється створення і функціонування будь-яких збройних формувань, не передбачених законом.

Згідно статті 4 Конституції України в Україні існує єдине громадянство. Підстави набуття і припинення громадянства України визначаються законом.

Статтею 68 Конституції України передбачено, що кожен зобов'язаний неухильно додержуватися Конституції України та законів України, не посягати на права і свободи, честь і гідність інших людей. Незнання законів не звільняє від юридичної відповідальності.

Частиною 1 статті 65 встановлено, що захист Вітчизни, незалежності та територіальної цілісності України, шанування її державних символів є обов'язком громадян України.

Статтями 132, 133 Конституції України визначено, що територіальний устрій України ґрунтується на засадах єдності та цілісності державної території, поєднання централізації і децентралізації у здійсненні державної влади, збалансованості і соціально-економічного розвитку регіонів, з урахуванням їх історичних, економічних, екологічних, географічних і демографічних особливостей, етнічних і культурних традицій. До системи адміністративно-територіального устрою України входить Автономна республіка Крим (далі – АР Крим), Донецька та Луганська області, а також райони, міста, райони у містах, селища і села.

Упродовж 2013 року у зв'язку з демократичними процесами, які відбувалися на території України, у представників влади РФ та службових осіб з числа керівництва ЗС РФ, досудове розслідування та судовий розгляд щодо яких здійснюється в інших кримінальних провадженнях, виник злочинний умисел на вчинення протиправних дій, спрямованих на порушення суверенітету і територіальної цілісності України, зміну меж її території та державного кордону на порушення порядку, встановленого Конституцією України.

Оцінюючи реалізацію проголошеного в Україні Євроінтеграційного курсу розвитку держави через практичну підготовку та подальше підписання Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом як реальну загрозу економічним та геополітичним інтересам РФ, упродовж 2013 року у представників влади РФ, у тому числі, службових осіб Міністерства оборони РФ (далі – МО РФ), Генерального штабу Збройних Сил РФ (далі – ГШ ЗС РФ), матеріали щодо окремих з яких виділені в інші провадження, виник спільний злочинний умисел на вчинення задля захисту інтересів РФ протиправних дій на шкоду суверенітету, територіальній цілісності та недоторканості України, зміну меж її території та державного кордону на порушення порядку, встановленого Конституцією України.

Зокрема, розглядаючи елементами такої загрози втрату впливу РФ на політичні та економічні процеси в Україні, поглиблення співпраці України з НАТО та високу ймовірність денонсації угод щодо тимчасового перебування Чорноморського флоту РФ (далі - ЧФ РФ) на території України в Автономній Республіці Крим та в місті Севастополі (далі - АР Крим), вказані представники влади РФ вирішили в разі невідворотності вказаних демократичних процесів, які відбувалися в Україні, поєднуючи свої дії з політичними, дипломатичними, економічними та інформаційними заходами реалізувати вказаний злочинний умисел шляхом ведення агресивної війни проти України з використанням підпорядкованих підрозділів ЗС РФ, у тому числі, дислокованих на підставі міжнародних угод на території АР Крим, а також із залученням інших осіб, у тому числі громадян України та РФ та вчинення інших злочинів. При цьому вказані особи співучасники злочину усвідомлювали суспільно небезпечний характер таких своїх дій, передбачали заподіяння такими діями значних матеріальних збитків державі Україна, українському народові та інші тяжкі наслідки, в тому числі, в разі спротиву військовій агресії у виді загибелі людей, та бажали їх настання.

Враховуючи надзвичайно вигідне геополітичне розташування території АР Крим, яка дає змогу контролювати Південь РФ, акваторії Чорного та Азовського морів, має найбільше військово-стратегічне значення серед інших територій України, вказаними представниками влади РФ було прийнято рішення розпочати планування та підготовку для ведення агресивної війни проти України саме з території АР Крим, яку передбачалося окупувати та анексувати. При цьому, було враховано і те, що на цій території вже дислокувалися підрозділи ЧФ РФ, що сприяло б найбільш

прихованому використанню регулярних військ ЗС РФ поряд з іншими елементами гібридної агресивної війни.

Одним із першочергових етапів реалізації злочинного умислу щодо ведення агресивної війни проти України передбачалося здійснення прихованого вторгнення найбільш підготовлених та мобільних підрозділів ЗС РФ, у тому числі спеціального призначення, на територію АР Крим для посилення підрозділів ЧФ РФ у здійсненні військової окупації території півострову Крим шляхом силових захоплень та взяття під контроль будівель і споруд, що забезпечують діяльність органів державної влади України з метою перешкоджання їх нормальній роботі та здійснення силового впливу на їх діяльність; блокування та взяття під контроль військових частин Збройних Сил України (далі - ЗС України), Державної прикордонної служби України (далі - ДПС України), підрозділів Внутрішніх військ Міністерства внутрішніх справ України (далі - ВВ МВС України) для перешкоджання їх законній діяльності щодо відсічі збройної агресії РФ, оборони України, захисту її суверенітету, територіальної цілісності та недоторканості; пошкодження військових об'єктів ЗС України, які мають важливе оборонне значення; перекриття та блокування авіаційного, транспортного та морського сполучення АР Крим з метою ізоляції АР Крим та недопущення пересування на півострів із материкової частини України військових підрозділів ЗС України та представників правоохоронних органів для протидії збройній агресії РФ. Одночасно ці дії планувалося провести у чіткій взаємодії з військовими козацькими товариствами під виглядом місцевого населення АР Крим, з представниками так званої «самооборони», з мобілізованими на такі акції громадянами РФ та проросійсько-налаштованими активістами з числа місцевого населення АР Крим.

Для приховування збройного вторгнення на територію України та подальшого виправдання своїх дій вказаними особами співучасниками злочину було прийнято рішення активно використати протестний потенціал населення окремих регіонів України, в тому числі АР Крим, для організації та проведення незаконних сепаратистських проросійських референдумів на шкоду територіальної цілісності та недоторканості України. Кінцевою метою ведення агресивної війни проти України на території півострова Крим передбачалося відторгнення окупованих територій від України шляхом організації та проведення псевдореферендуму та подальше їх приєднання до складу РФ, тобто їх анексія.

Для забезпечення схвалення та підтримки громадянами РФ, у тому числі десятками тисяч російських громадян, котрі проживали в межах дислокації російських гарнізонів ЧФ РФ на території АР Крим, та жителями південно-східних регіонів України злочинних діянь на шкоду суверенітету і територіальної цілісності та недоторканості України, представники влади РФ на виконання спільного злочинного плану з грудня 2013 року по лютий 2014 року організували із застосуванням засобів масової інформації розпалювання в Україні національної ворожнечі шляхом ведення інформаційно-пропагандистської підривної діяльності, при цьому вказуючи на хибність Європейського вектору розвитку зовнішніх відносин України, подаючи викривлену інформацію щодо подій, які відбувались в Україні, здійснюючи спотворення свідомості частини населення України з метою зміни світоглядних настанов, зародження сумніву в необхідності та доцільності спільного існування в рамках самостійної, унітарної, суверенної держави України з європейським вектором розвитку, підбурюючи до міжетнічних конфліктів та розпалюючи сепаратистські настрої серед населення південно-східних регіонів України. При цьому, підживлювались антиукраїнські та проросійські настрої серед

населення АР Крим, розпалювалась міжнаціональна ворожнеча між етнічними росіянами та корінним народом Криму - кримськими татарами, усіляко нагніталися ксенофобські настрої серед російськомовних жителів Криму.

У подальшому, ретельно відслідковуючи внутрішньополітичну обстановку в Україні та реагуючи на її загострення, з метою ефективної та оперативної реалізації злочинного умислу та контролю за його виконанням, керівництвом МО РФ у період січня-лютого 2014 року було доведено до відома інших співучасників злочину з числа підлеглих військовослужбовців ЗС РФ, в тому числі ЧФ РФ, основні стратегічні замисли розробленого в ГШ ЗС РФ злочинного плану щодо військової окупації та подальшої анексії АР Крим, шляхи його реалізації, необхідна кількість сил та засобів для втілення задуму в життя та відбулося розподілення за кожним із них окремо відведених ролей в залежності від посад, котрі вони обіймали, та напрямків організації військової служби, за які відповідали, було доведено порядок взаємодії з правоохоронними органами та іншими службами РФ, на яких покладалося забезпечення виконання інших супутніх завдань.

У подальшому, завершивши всі необхідні дії з планування та підготовки розв'язування та ведення агресивної війни на території України, оцінюючи внутрішньополітичну кризову обстановку в Україні як найбільш сприятливу, усвідомлюючи реальний ризик втрати зовнішнього контролю над внутрішніми політичними процесами в Україні, починаючи з 20 лютого 2014 року для безпосередньої реалізації злочинного умислу, з метою блокування та захоплення адміністративних будівель і ключових об'єктів військової та цивільної інфраструктури для забезпечення військової окупації та подальшої анексії з боку РФ території АР Крим на вказану територію України розпочато збройне вторгнення регулярних військ РФ з метою зміни меж території та державного кордону України, на порушення порядку, встановленого Конституцією України.

Також, у період з 20 лютого до 16 березня 2014 року на територію АР Крим з території РФ незаконно переміщено не менше 10 500 російських військовослужбовців, не менше 10 танків, 207 БТР та БМП (у т.ч. ГАЗ-2330 «Тигр»), 8 пускових установок (далі ПУ) мобільних берегових ракетних комплексів К300П «Бастіон-П», 24 одиниці РСЗВ БМ-21 «Град», 12 ПУ РСЗВ 9К57 «Ураган» і 10 транспортно-заряджувальних машин для них, понад 80 гармат та понад 25 самохідних артилерійських установок (у т.ч. 17 одиниць САУ «Гвоздика»), 80 одиниць засобів протиповітряної оборони (у т.ч. 16 ПУ ЗРК С-300, 8 бойових машин ЗРК «Панцирь-С1», 4 ПУ ЗРК «ОСА»), 16 фронтових бомбардувальників СУ-24, 2 винищувачі СУ-27, 6 літаків-розвідників СУ 24 МР, 26 вертольотів (з них, 3 - типу Мі-8, 12 - типу Мі-24, 11 типу КА-52), близько 640 одиниць вантажних автомобілів марки «УРАЛ» та «КАМАЗ». При цьому, відповідно до спільного злочинного плану, під час підготовки ведення агресивної війни для унеможливлення ідентифікації військових підрозділів, військова техніка та формений одяг військовослужбовців ЗС РФ, які здійснили збройне вторгнення на територію України, були завчасно підготовлені шляхом маскування усіх тактичних знаків, які вказували на їх приналежність до ЗС РФ.

Надалі, військовослужбовці ЧФ РФ у взаємодії з вказаними підрозділами ЗС РФ, які здійснили вторгнення на територію України, продовжили реалізацію спільного злочинного умислу, спрямованого на військову окупацію та подальшу анексію АР Крим як території України. Зокрема, на виконання злочинних наказів військового керівництва з числа співучасників злочину було захоплено, заблоковано та взято під контроль державні установи, органи влади, військові частини ЗС України,

ДПС України, ВВ МВС України та інші важливі об'єкти, на яких після захоплення вивішувався державний прапор країни агресора - РФ.

Так, близько 04 год. 30 хв. 27 лютого 2014 року понад 100 озброєних автоматами, снайперськими гвинтівками, кулеметами та гранатометами військовослужбовців 45-го окремого полку спецпризначення ПДВ ЗС РФ, одягнугих у цивільний одяг та у повному бойовому екіпіруванні, застосовуючи зброю та вибухівку для відкриття входних дверей та світло-шумові гранати для подолання опору охоронців приміщень, незаконно проникли до будівель Верховної Ради АР Крим та Ради Міністрів АР Крим, де, погрожуючи застосуванням зброї до присутніх в будівлях працівників міліції, заволоділи їх табельною зброєю та захопили вказані державні установи, після чого установили контроль над їх повсякденною діяльністю з метою забезпечення прийняття вигідних для РФ рішень. Після силового захоплення над вказаними будівлями вивішено російські прапори, територію по периметру взято під контроль приданими силами озброєних автоматичною стрілецькою зброєю, кулеметами та гранатометами військовослужбовців ЧФ РФ у військовій формі одягу та у повному бойовому екіпіруванні.

Упродовж 27-28 лютого 2014 року на виконання злочинних наказів командування ЗС РФ, під безпосереднім керівництвом командування ЧФ РФ, військовослужбовці ЧФ РФ у взаємодії з іншими підрозділами ЗС РФ, які здійснили вторгнення на територію України, та із залученням представників військових козацьких товариств, «самооборони», продовжуючи реалізацію спільного умислу, направлено на військову окупацію та подальшу анексію півострову Крим, з метою недопущення на зазначену територію військових підрозділів ЗС України та представників правоохоронних органів для вжиття заходів щодо відсічі збройної агресії РФ, оборони України, захисту її суверенітету, територіальної цілісності та недоторканості, здійснили блокування автошляхів, захоплення аеропортів та транспортних підприємств, що організовували та забезпечували безпечний рух повітряних суден в АР Крим.

27 лютого 2014 року озброєними військовослужбовцями ЗС РФ із застосуванням військової техніки були захоплені будівлі ТОВ «Аеропорт «Бельбек» (Севастополь)».

28 лютого 2014 року о 9 год. 10 хв. будівлі Державного підприємства «Кримаерорух», розташованого за адресою: м. Сімферополь, вул. Федорівська, буд. 53, із прилеглим аеропортом «Сімферополь», після відмови працівників зазначеного підприємства виконувати незаконні вимоги щодо забезпечення посадки військових літаків ЗС РФ без здійснення прикордонно-митного контролю вантажу та осіб, які перебувають у них, захоплені озброєними автоматичною стрілецькою зброєю військовослужбовцями ЧФ РФ у взаємодії з представниками ФСБ РФ, невідомого підрозділу ЗС РФ у загальній кількості близько 120 осіб, та з представниками військових козацьких товариств у кількості близько 100 осіб, чим унеможливлено посадку та зліт літаків на зазначеному аеропорту без окремого розпорядження представників ЗС РФ.

Одночасно із блокуванням автошляхів та захопленням аеропортів і транспортних підприємств військовослужбовцями ЧФ РФ у взаємодії з представниками військових козацьких товариств, «самооборони» та військовослужбовцями інших підрозділів ЗС РФ, які здійснили вторгнення на територію АР Крим, для перешкоджання законній діяльності військових підрозділів щодо відсічі збройної агресії РФ, оборони України, захисту її суверенітету, територіальної цілісності та недоторканості здійснено блокування та захоплення

військових частин ЗС України, дислокованих на території АР Крим, пошкодження та знищення військового майна, що має важливе оборонне значення.

Крім того, починаючи з 27 лютого 2014 року, військовослужбовцями ЧФ РФ у взаємодії з іншими підрозділами ЗС РФ, які здійснили вторгнення на територію України, та представниками військових козацьких товариств, «самооборони» на виконання розробленого злочинного плану були здійснені заходи щодо блокування, поєднані з вимогою передачі на зберігання представникам ЧФ РФ усього наявного озброєння, та подальшого захоплення військових частин ВМС України та ДПС України, перешкоджаючи при цьому вільному виходу кораблів та суден.

Окрім цього, невеликими групами військовослужбовців зі складу невстановлених підрозділів спеціального призначення ЗС РФ у кількості до 100 осіб у спеціальному екіпіруванні, озброєних автоматами, штурмовими гвинтівками, снайперськими гвинтівками та шумовими гранатами, у період з 02 до 14 березня 2014 року здійснено напади та захоплення органів управління ДПС України на території АР Крим усіх рівнів від регіонального управління до підрозділів охорони кордону.

Вищевказаними умисними злочинними діями військовослужбовців ЧФ РФ та інших підрозділів ЗС РФ, які здійснили вторгнення на територію України, заблоковано та припинено діяльність військових частин ДПС України з охорони державного кордону України, територіального моря та внутрішніх вод, а також заблоковано та припинено військових частин ВМС України з відсічі збройної агресії, оборони України, захисту її суверенітету, територіальної цілісності та недоторканності.

Крім того, у період з 27 лютого до 18 березня 2014 року військовослужбовці ЗС РФ, в тому числі, які здійснили вторгнення на територію України, із залученням представників військових козацьких товариств, «самооборони», проросійсько-налаштованих активістів з числа місцевого населення вчинили захоплення і блокування будівель правоохоронних органів, органів державної влади, підприємств, установ і організацій, для взяття під свій контроль місцевих засобів телерадіомовлення і комунікації та забезпечення ведення агресивної війни проти України, направленої на анексію території АР Крим.

У подальшому відбулася тимчасова окупація збоку РФ частини території України АР Крим, яка розпочалася із збройного конфлікту, викликаного російською військовою агресією, починаючи з 20 лютого 2014 року, а також анексія Російською Федерацією цієї частини території України шляхом проголошення 11 березня 2014 року на території АР Крим «Республіки Крим» суверенною державою, організації та проведення 16 березня 2014 року незаконного «загальнокримського референдуму», направлено на повалення територіальної цілісності та недоторканості України, підписання 18 березня 2014 року «Договору про прийняття до РФ «Республіки Крим» і створення у складі РФ нових суб'єктів» та його ратифікацію Радою Федерації Федеральних Зборів РФ 21 березня 2014 року, прийняття 21 березня 2014 року Федерального Конституційного Закону РФ № 6-ФКЗ, яким прийнято до РФ «Республіку Крим» та утворені в складі РФ нові суб'єкти «Республіка Крим» та «місто федерального значення Севастополь».

Так, постановою Ради Федерації Федеральних Зборів РФ «Про використання Збройних Сил Російської Федерації на території України» № 48-СФ від 01 березня 2014 року за результатами звернення Президента РФ, виходячи з інтересів безпеки життя громадян РФ, власних співвітчизників і особового складу військового контингенту ЗС РФ, що дислокуються у відповідності з міжнародним договором на території України (Автономна Республіка Крим), у відповідності з п. «г» ч. 1 ст. 102

Конституції РФ надано згоду Президенту РФ на використання ЗС РФ на території України до нормалізації суспільно-політичної обстановки в Україні.

11 березня 2014 року «Верховною Радою АР Крим» прийнята «Декларація незалежності Автономної Республіки Крим та міста Севастополь», якою проголошено Автономну Республіку Крим включно з містом Севастополь «суверенною державою» - «Республікою Крим».

18 березня 2014 року підписаний «Договір між РФ та «Республікою Крим» про прийняття до РФ «Республіки Крим» та утворення у складі РФ нових суб'єктів», який вже 19 березня рішенням Конституційного Суду РФ визнаний таким, що відповідає Конституції РФ, 20 березня 2014 року його ратифікувала більшістю голосів Держдума РФ, а 21 березня 2014 року Рада Федерації Федеральних Зборів РФ.

21 березня 2014 року прийнятий Федеральний Конституційний Закон РФ № 6-ФКЗ, схвалений Держдумою РФ 20 березня 2014 року та Радою Федерації Федеральних Зборів РФ 21 березня 2014 року, яким прийнято до РФ «Республіку Крим» та утворені в складі РФ нові суб'єкти «Республіка Крим» та «місто федерального значення Севастополь».

Верховною Радою України 15 квітня 2014 року прийнято Закон України № 1207-VII «Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України», згідно з яким перебування підрозділів ЗС РФ на території України з порушенням процедури, визначеної Конституцією та законами України, Гаазькими конвенціями 1907 року, IV Женевською конвенцією 1949 року, а також всупереч Меморандуму про гарантії безпеки у зв'язку з приєднанням України до Договору про нерозповсюдження ядерної зброї 1994 року, Договору про дружбу, співробітництво і партнерство між Україною і Російською Федерацією 1997 року та іншим міжнародно-правовим актам, визнано окупацією частини території суверенної держави Україна, а територію Автономної Республіки Крим та міста Севастополь, внутрішні води України цих територій, внутрішні морські води і територіальне море України навколо Кримського півострова, територію виключної (морської) економічної зони України вздовж узбережжя Кримського півострова та прилеглого до узбережжя континентального шельфу України, на які поширюється юрисдикція органів державної влади України відповідно до норм міжнародного права, Конституції та законів України, а також повітряний простір над вищезазначеними територіями, визнано тимчасово окупованими територіями України внаслідок збройної агресії РФ.

Крім того, відповідно до звернення Верховної Ради України до Організації Об'єднаних Націй, Європейського Парламенту, Парламентської Асамблеї Ради Європи, Парламентської Асамблеї НАТО, Парламентської Асамблеї ОБСЄ, Парламентської Асамблеї ГУАМ, національних парламентів держав світу про визнання РФ державою-агресором, РФ визнано державою-агресором та констатовано факт початку збройного конфлікту, викликаного російською агресією з 20 лютого 2014 року під час вторгнення окремих підрозділів ЗС РФ через державний кордон України в районі Керченської протоки та використання РФ своїх військових формувань, дислокованих у Криму для забезпечення ведення агресивної війни проти України (постанова Верховної Ради України від 27 січня 2015 року № 129-VIII).

Резолюцією Генеральної Асамблеї ООН «Територіальна цілісність України» від 27 березня 2014 року № 68/262, «референдум», проведений в Автономній Республіці Крим та м. Севастополі (АР Крим) 16 березня 2014 року, визнано таким, що не має законної сили і не може бути основою для будь-якої зміни статусу Автономної Республіки Крим та м. Севастополя (АР Крим).

Резолюціями Генеральної Асамблеї ООН «Стан у сфері прав людини в Автономній Республіці Крим та м. Севастополі (Україна)» від 19 грудня 2016 року № 71/205 та від 19 грудня 2017 року № 72/190, «Проблема мілітаризації Автономної Республіки Крим та міста Севастополь, Україна, районів Чорного та Азовського морів» від 17 грудня 2018 року, «Ситуація з правами людини в Автономній Республіці Крим та місті Севастополь, Україна» від 22 грудня 2018 року послідовно засуджено тимчасову окупацію Російською Федерацією внаслідок військової агресії частини території України Автономної Республіки Крим та м. Севастополя (АР Крим) підтверджено невизнання її анексії.

Відповідно до Концепції (основ державної політики) національної безпеки України національна (у тому числі державна) безпека України передбачає відсутність загрози у сферах: політичній, економічній, соціальній, військовій, екологічній, науково-технологічній, інформаційній, і полягає зокрема: у безпеці конституційного ладу і державного суверенітету України, неутручанні у внутрішні справи України з боку інших держав, відсутності сепаратистських тенденцій в окремих регіонах та у певних політичних сил в Україні, непорушенні принципу розподілу влади, злагодженості механізмів забезпечення законності і правопорядку (в політичній сфері); у відсутності проблем ресурсної, фінансової та технологічної залежності національної економіки від інших країн, невідпливі за межі України інтелектуальних, матеріальних і фінансових ресурсів (в економічній); у відсутності посягань на державний суверенітет України та її територіальну цілісність (у військовій); у відсутності науково-технологічного відставання від розвинутих країн (у науково-технологічній); у не витоку інформації, яка становить державну та іншу передбачену законом таємницю, а також конфіденційної інформації, що є власністю держави (в інформаційній сфері).

Державна безпека – це відсутність загрози, стан захищеності життєво важливих інтересів держави від внутрішніх і зовнішніх загроз в усіх вказаних вище сферах життєдіяльності держави.

Суверенітет держави означає верховенство державної влади, її самостійність усередині країни та незалежність у міжнародних відносинах, яка може бути обмежена лише необхідністю виконувати договори і зобов'язання в галузі міжнародних відносин.

Територіальна цілісність держави передбачає, що всі складові території держави (адміністративно-територіальні одиниці) перебувають в нерозривному взаємозв'язку, характеризуються єдністю і не мають власного суверенітету.

Територіальна недоторканність – це захищеність території країни в існуючих кордонах від будь-яких посягань, що можуть стосуватися незаконної зміни території України, визначеної рішеннями Верховної Ради України і міжнародними договорами України.

Обороздатність означає підготовленість держави до захисту від зовнішньої збройної агресії або збройного конфлікту. Складовими такої підготовленості є сукупність економічного, політичного, соціального, наукового, морально-психологічного і суто військового потенціалів. Стан обороноздатності України відображають її мобілізаційні можливості, кількість і якість Збройних Сил, їх здатність швидко переходити на військовий стан, організовано вступати у військові дії та успішно виконувати завдання по обороні від агресії.

Державна зрада може виявитися у таких формах: 1) перехід на бік ворога в умовах воєнного стану або в період збройного конфлікту; 2) шпигунство; 3) надання іноземній державі, іноземній організації або їх представникам допомоги в проведенні підіривної діяльності проти України.

Перехід на бік ворога означає, що громадянин України надає безпосередню допомогу державі, з якою Україна на той час перебуває у стані війни або збройного конфлікту. В конкретних випадках цей злочин може полягати у вступі на службу до певних військових чи інших формувань ворожої держави (поліції, каральних загонів, розвідки), наданні засобів для вчинення злочинів агентам спецслужб іноземних держав, усуненні перешкод для їх вчинення або наданні зазначеним агентам іншої допомоги.

Поняття збройний конфлікт має самостійне правове значення для кваліфікації, якщо такий конфлікт відбувається поза межами воєнного стану – у разі фактичного початку воєнних дій, але ще до оголошення воєнного стану, або взагалі у мирний час. Збройним конфліктом визнається украй гостра форма вирішення суперечностей між державами, що характеризується двостороннім застосуванням воєнної сили.

Термін «підривна діяльність» вживається в Деклараціях Генеральної Асамблеї Організації Об'єднаних Націй про недопустимість інтервенції та втручання у внутрішні справи держав від 09 грудня 1981 року № 36/103, про неприпустимість втручання у внутрішні справи держав, обмеження їх незалежності й суверенітету від 21 грудня 1965 року № 2131 (XX) та інших.

Верховний Суд у справі № 759/5737/17 від 21.12.2022 вказав, що у контексті положень ст. 111 КК України підривною діяльністю є дії іноземних держав, іноземних організацій або їх представників, спрямовані на підриив основ національної безпеки України та завдання істотної шкоди суверенітетові, територіальній цілісності, недоторканності, обороноздатності, державній, економічній чи інформаційній безпеці України.

Підривною визнається будь-яка діяльність, що пов'язана зі спробою зміни вищих органів державної влади нелегітимним шляхом; із втручанням у міжнародну чи внутрішню політику; зі спробою зміни території чи зниженням обороноздатності України; з ужиттям заходів щодо посилення економічної залежності від інших держав тощо.

Підривною діяльністю є надання іноземній державі, іноземній організації або їх представникам допомоги в проведенні підривної діяльності проти України. Це передбачає сприяння їх можливим чи дійсним зусиллям заподіяти шкоду державній безпеці України. При цьому підривною слід визнавати будь-яку діяльність, пов'язану зі спробою зміни системи вищих органів державної влади нелегітимним шляхом, з втручанням у міжнародну або внутрішню політику України, зі спробою змінити її територію або знизити обороноздатність, з ужиттям заходів щодо посилення економічної залежності України від інших держав тощо.

До підривної діяльності, зокрема, належать:

- насильницька зміна чи повалення конституційного ладу, захоплення державної влади;
- розпалювання сепаратистських настроїв серед населення окремих регіонів, фінансування незаконних збройних формувань на території України, організація інформаційної експансії з боку інших держав;
- організація не передбачених Конституцією України референдумів з територіальних питань.

Надання допомоги як складова способу вчинення державної зради полягає в активних діях громадянина України, який сприяє іноземній державі, іноземній організації або їх представникам у проведенні підривної діяльності проти України шляхом надання порад, вказівок, засобів чи знарядь або усуненням перешкод.

Державна зрада у формі надання іноземній державі, іноземній організації або їхнім представникам допомоги в проведенні підривної діяльності вважається закінченою з моменту, коли особа фактично почала надавати допомогу іноземній державі, іноземній організації чи їх представникам у проведенні підривної діяльності проти України.

Так, громадянин України Волков Любомир Ігорович, 13 квітня 2011 року Коломийським ОМВК призваний для проходження строкової військової служби та в подальшому у складі команди 43/7841 направлений до в/ч 3009 Кримського територіального командування внутрішніх військ МВС України, яка розташована в м. Сімферополі АР Крим. Після прийняття Військової присяги, присягнувши ніколи не зрадити народу України, Волков Л.І. проходив військово службу у вищевказаній військовій частині на території АР Крим.

У відповідності до п. 2 Тимчасового положення про порядок прийняття Військової присяги, затвердженого Указом Президії Верховної Ради України від 14.11.1991 № 813а-ХІІ, прийняття Військової присяги покладає на військовослужбовців усю повноту відповідальності за виконання свого військового обов'язку.

Упродовж лютого – березня 2014 року Волков Л.І., маючи можливість з військовою частиною в/ч 3009 Кримського територіального командування внутрішніх військ МВС України виїхати за межі тимчасово окупованої АР Крим та продовжити військову службу у підрозділах внутрішніх військ МВС України, умисно, мотивовано, без фізичного та психологічного примусу, прийняв рішення порушити Військову присягу, в умовах збройного конфлікту перейти на бік ворога, тобто вчинити державну зраду.

Громадянин України Волков Л.І., усвідомлюючи факт окупації Автономної Республіки Крим, внаслідок збройної агресії Російської Федерації, діючи умисно на шкоду суверенітетові, територіальній цілісності та недоторканості, державній, економічній та інформаційній безпеці України, добровільно перебуваючи на тимчасово окупованій території Автономної Республіки Крим, точного місця не встановлено, у період часу з лютого 2014 року по березень 2014 року, надав згоду на пропозицію невстановлених представників російської федерації, вчинив державну зраду, добровільно вступив на військову службу до незаконного збройного формування – до військової частини № 6917 внутрішніх військ МВС Росії, де зайняв посаду кінолога.

Перебуваючи на посаді військовослужбовця військової частини № 6917 внутрішніх військ російської федерації на території тимчасово окупованої АР Крим, Волков Л.І. сприяв проведенню іноземною державою російською федерацією та її представниками підривної діяльності проти України, спрямованої на заподіяння шкоди суверенітетові, територіальній цілісності та недоторканності, державній, економічній та інформаційній безпеці України.

За таких обставин, Волков Л.І., умисно перейшовши на бік ворога в період збройного конфлікту на шкоду суверенітетові, територіальній цілісності та недоторканності, обороноздатності, державній безпеці України, надавши допомогу іноземній державі та її представникам у проведенні підривної діяльності проти України, вчинив державну зраду.

Таким чином, Волков Любомир Ігорович обґрунтовано підозрюється в державній зраді, тобто діянні умисно вчиненому громадянином України на шкоду суверенітетові, територіальній цілісності та недоторканності, обороноздатності, державній безпеці України; переході на бік ворога в період

збройного конфлікту, наданні іноземній державі, іноземній організації або їх представникам допомоги в проведенні підривної діяльності проти України, тобто у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 1 ст. 111 КК України (в редакції Закону № 1183-VII від 08.04.2014, № 1689-VII від 07.10.2014).

Старший слідчий в ОВС слідчого відділу Управління
СБ України в Івано-Франківській області
підполковник юстиції

Олег ЖОВНІРОВИЧ

ПОГОДЖЕНО

Прокурор у кримінальному провадженні -
начальник відділу
Івано-Франківської обласної прокуратури

Богдан БУРЯК

Підозрюваний Волков Л.І. згідно ст. 42 КПК України має право:

- 1) знати, у вчиненні якого кримінального правопорушення його підозрюють;
- 2) бути чітко і своєчасно повідомленим про свої права, а також отримати їх роз'яснення у разі необхідності;
- 3) на першу вимогу мати захисника і побачення з ним до першого та перед кожним наступним допитом з дотриманням умов, що забезпечують конфіденційність спілкування, на присутність захисника під час допиту та інших процесуальних дій, на відмову від послуг захисника в будь-який момент кримінального провадження, на отримання послуг захисника за рахунок держави у випадку відсутності коштів на оплату таких послуг;
- 4) не говорити нічого з приводу підозри проти нього або у будь-який момент відмовитися відповідати на запитання;
- 5) давати пояснення, показання з приводу підозри чи в будь-який момент відмовитися їх давати;
- 6) вимагати перевірки обґрунтованості затримання;
- 7) у разі затримання – на негайне повідомлення членів сім'ї, близьких родичів чи інших осіб про затримання і місце свого перебування;
- 8) збирати і подавати слідчому, прокурору, слідчому судді докази;
- 9) брати участь у проведенні процесуальних дій;
- 10) під час проведення процесуальних дій ставити запитання, подавати свої зауваження та заперечення щодо порядку проведення дій, які заносяться до протоколу;
- 11) застосовувати з додержанням вимог КПК України технічні засоби при проведенні процесуальних дій, в яких він бере участь. Слідчий, прокурор, слідчий суддя, суд мають право заборонити застосовування технічних засобів при проведенні окремої процесуальної дії чи на певній стадії кримінального провадження з метою нерозголошення відомостей, які містять таємницю, що охороняється законом, чи стосуються інтимного життя особи, про що виноситься вмотивована постанова (ухвала);
- 12) заявляти клопотання про проведення процесуальних дій, про забезпечення безпеки щодо себе, членів своєї сім'ї, близьких родичів, майна, житла тощо;
- 13) заявляти відводи;
- 14) ознайомлюватися з матеріалами досудового розслідування, та вимагати відкриття матеріалів;

15) одержувати копії процесуальних документів та письмові повідомлення;
 16) оскаржувати рішення, дії та бездіяльність слідчого, прокурора, слідчого судді;

17) вимагати відшкодування шкоди, завданої незаконними рішеннями, діями чи бездіяльністю органу, що здійснює оперативно-розшукову діяльність, досудове розслідування, прокуратури або суду, в порядку, визначеному законом, а також відновлення репутації, якщо підозра, обвинувачення не підтвердились;

18) користуватись рідною мовою, отримувати копії процесуальних документів рідною або іншою мовою, якою він володіє, та в разі необхідності користуватись послугами перекладача за рахунок держави.

Підозрюваний, який є іноземцем і тримається під вартою, має право на зустрічі з представником дипломатичної чи консульської установи своєї держави, яку йому зобов'язана забезпечити адміністрація місця ув'язнення.

Підозрюваний зобов'язаний:

1) прибувати за викликом до суду, а в разі неможливості прибути за викликом у призначений строк – заздалегідь повідомити про це суд;

2) виконувати обов'язки, покладені на нього рішенням про застосування заходів забезпечення кримінального провадження;

3) підкорятися законним вимогам та розпорядженням слідчого, прокурора, слідчого судді, суду.

Також, підозрюваному роз'яснено зміст ст. 63 Конституції України, про те, що: особа не несе відповідальності за відмову давати показання або пояснення щодо себе, членів сім'ї чи близьких родичів, коло яких визначається законом.

Про підозру мені повідомлено, повідомлення про підозру та пам'ятку про процесуальні права і обов'язки отримав, права підозрюваного мені роз'яснені та зрозумілі.

Підозрюваний _____
 « ____ » год. « ____ » хв. _____ 2024 року

Захисник: _____

Повідомлення про підозру вручив:

**Старший слідчий в ОВС слідчого відділу Управління
 СБ України в Івано-Франківській області
 підполковник юстиції**

Олег ЖОВНІРОВИЧ